

İŞÇİ DAYANIŞMASI

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni • 15 Kasım 2016 • No: 104

İşsizlik, Yoksulluk, Savaş, Yıkım, Umutsuzluk...

Çareyi Yanlış Yerde Aramayalım!

Gelişmiş olanlar dâhil tüm ülkelerde yaşam standartları düşüyor; işsizlik, gelecek kaygısı ve toplumsal huzursuzluk yükseliyor. ABD'de başkan seçilen Trump gibi milliyetçi, demokrasi düşmanı, tek adam olmaya hevesli, savaş yanlısı liderler siyaset sahnesinin önüne çıkıyorlar. Peki neden? **Neden umutsuz emekçi kitleler kendilerini uçuruma sürükleyecek liderlerin arkasından gidiyorlar?**

İnsanlık bir kez daha büyük çalkantıların yaşandığı bir dönemden geçiyor. Gelişmiş olanlar dâhil tüm ülkelerde yaşam standartları düşüyor; işsizlik, gelecek kaygısı ve toplumsal huzursuzluk yükseliyor. ABD'de başkan seçilen Trump gibi milliyetçi, demokrasi düşmanı, tek adam olmaya hevesli, savaş yanlısı liderler siyaset sahnesinin önüne çıkıyorlar. Peki neden? **Neden umutsuz emekçi kitleler kendilerini uçuruma sürükleyecek liderlerin arkasından gidiyorlar?**

Aslında bu sorunun cevabı kendi içinde saklı... İnsanlar umutsuzlar, kaygılılar ve mevcut koşulların daha da kötüleşmesinden korkuyorlar. Korku onları derin bir endişeye ve arayışa sürüklüyor. Ne var ki çözüm adresleri yanlış! Tarihten bir örnek verelim: Geçmişte işsiz ve umutsuz Alman halkı Hitler'in söylemlerine kandı, arkasına takıldı. Hitler, Almanların üstün bir ırk olduğunu ve diğer milletlerin diz çökeceğini söyleyerek ırkçılığı ve milliyetçiliği kışkırttı. Ona göre demokrasi saçmalıklı ve ülke yönetimini zayıflatıyordu. Ülke tek adam tarafından,

demir yumrukla yönetilmeliydi; yoksa kriz olurdu. İşçilerin haklarını savunan sosyalistler “vatan haini” idiler! İşsizliğin kaynağı Yahudilerdi ve ortadan kaldırılmalarıydılar! “Büyüyen Almanya” imparatorluk haline gelecek, eski güzel günlerine kavuşacak ve işte o zaman tüm Almanlar işsizlikten kurtularak rahata ereceklerdi!

Aynı dönemde İtalya’da Mussolini iktidardaydı. O da benzeri şeyleri İtalya için söylüyordu. Almanya ve İtalya’daki faşist iktidarların nasıl bir yıkıma yol açtığını, daha mutlu bir yaşam arayışındaki milyonların İkinci Dünya Savaşında nasıl öldüğünü biliyoruz. İnsanlar işsizlikten ve yoksulluktan kurtulmak, gelecek kaygısı olmadan yaşamak istiyorlardı. Adeta Hitler ve Mussolini’ye tapıyorlardı. Ama milliyetçi ve ırkçı propagandaya kandıkları için felaketi yaşadılar. Hitler ve Mussolini’nin derdi emekçi halka rahat bir yaşam sunmak değildi; onlar, Alman ve İtalyan sermayesinin tüm dünyada egemen olmasını istiyorlardı.

İşsizliğin, yoksulluğun, ücretlerin düşmesinin sebebi Yahudiler değil kapitalist sömürü sistemiydi. 1929’da dünya ekonomisi çöktü ve krizden dolayı milyonlarca işçi işsiz kaldı, yoksulluk ve sefalet insanları umutsuzluğa

sürükledi. Bu umutsuzluk üzerinde yükselen faşist iktidarlar, dünyayı kana buladılar. Lakin kapitalist sistem yeni krizlere ve savaşlara yol açmaya, milyonları umutsuzluğa sürüklemeye devam ediyor. Özellikle 1970’lerden bugüne kapitalist ekonomi, arzulandığı gibi büyümüyor. Kârlarını arttırmak isteyen patronlar; işçileri işten atıyor, daha az işçiyle daha çok üretim yapıyorlar. Bu arada işçilerin sosyal haklarına saldırıyor ve ücretleri düşürüyorlar. Bir zamanlar örnek gösterilen Avrupa’daki “sosyal devlet” uygulamaları çökmüş durumda. Düşen ücretler, gasp edilen haklar ve artan işsizlik tüm ülkelerde toplumsal huzursuzluğa büyütüyor.

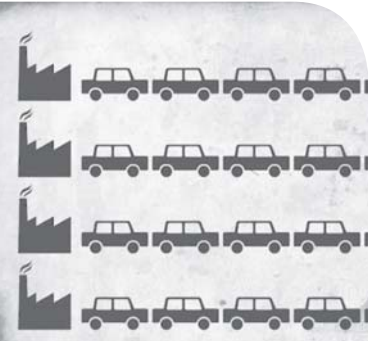
Görüleceği gibi bu sonuçları yaratan kapitalizmdir. Lakin işçiler örgütsüz oldukları, yani birleşip bu gerçekleri göremedikleri için düzen siyasetçilerinin peşine takılıyorlar. Meselâ tüm Avrupa ülkelerinde milliyetçilik, göçmen karşıtlığı veya İslam korkusu (İslamofobi) yükseliyor. Diktatörlük rejimi kurmaya hevesli faşist liderler, işsizliğin ve yoksulluğun nedeni olarak göçmenleri gösteriyorlar.

Böylece işçi-emekçileri yoksul ve umutsuz göçmenlere karşı kışkırtarak sorunların nedenlerini gözlerden saklamış oluyorlar.

Amerika’da Trump üç milyon Meksikalıyı geri göndereceğini söylüyor, Müslümanlara nefret kusuyor. Trump, Hitler’in sloganlarını kullanmaktan geri durmuyor; “yeni büyük ABD” den söz ediyor. Benzeri sloganlar giderek yayılıyor. Meselâ Le Pen “büyük Fransa”dan, Putin “büyük Rusya”dan söz ediyor; milliyetçi duyguları kışkırtarak kitleleri arkalarına takıyorlar. Dünyada yükselen bu milliyetçilik dalgası Türkiye’yi de pençesine almış durumda. “Büyük Türkiye” sloganı eşliğinde hem iç hem de dış siyaset meşrulaştırılıyor. Kutuplaşma derinleşiyor. Türk ve Kürt halkları birbirine düşman ediliyor. Türkiye’deki işçi-emekçilerin önemli bir bölümü işsizliğin, düşen ücretlerin ve yükselen ev kiralalarının nedeni olarak Suriyeli göçmenleri görüyor.

Oysa bugün insanların canını yakan tüm toplumsal sorunların sebebi kapitalist sömürü düzenidir. Suriye’deki savaşın da, milyonlarca insanın göçmen haline gelerek Türkiye ve Avrupa’ya sığınmasının nedeni de kapitalizmdir. Görülmesi gereken gerçek budur. Bir noktayı özellikle vurgulamak lazım: Krizin nedeni üretim azlığı değil tersine kitlelerin tüketmeye gücünün yetmediği aşırı üretimdir. Yani kriz, üretilen ürünlerin satılacağı pazarın daralmasından kaynaklanıyor. Daha fazla kâr için aşırı üretim yapan patronlar, aynı zamanda bu ürünleri tüketecek olan işçilerin ücretlerini düşürüyorlar. Böylece bir tarafta tıkanan pazarlar, satılmayan ürünler, işten çıkarmalar ve atıl kalan son model makineler; öte tarafta ise işsizlik, yoksulluk, açlık ve çaresizlik! İşte kapitalizm bu denli saçma ve akıl dışı bir sistemdir. Böylesine akıl dışı olan kapitalizm, savaşlara ve yıkımlara yol açarak krizden çıkmaya çalışmaktadır.

Bu akıl dışı sömürü sistemi yerinde kaldığı müddetçe, işçi-emekçi kitleleri endişeye iten sorunlar ortadan kalkmaz, kalkamaz. Aslında **bugün, dünyadaki tüm sorunları çözecek maddi imkânlarla sahibiz**. Üretici güçler bir hayli gelişmiş durumda. İş saatlerinin dört saate düşürülmesine, herkese iş verilmesine ve tüm toplumun ihtiyaçlarının karşılanmasına imkân verecek teknolojiye sahibiz. Yani işsizliği derhal ortadan kaldırabilir, işsizliğin insanda ve toplumda yarattığı yıkıma son verebiliriz. Keza açlığın ve yoksulluğun kökünü kurutabilir, tüm çocukların mutlu ve yaratıcı bir şekilde gelişmesinin önünü açabiliriz. Ancak tüm toplumun yararına olan bu şeyleri yapamıyoruz. Çünkü kapitalist sistemde patronlar, “bunlar bizim özel mülkümüzdür” diyerek üretici güçlere el koymuşlardır. İnsanların ortak çıkarları onların zerrece umurunda değil. Yapmamız gereken, insanlığın ortak malı olan üretici güçleri bu hırsızlardan geri almaktır. İşte o zaman üretici güçler tüm insanlığın ortak malı olarak kullanılacak ve bugünkü sorunların tamamı ortadan kalkacaktır. Dolayısıyla çare, toplumları yıkıma sürükleyen faşist liderlerin arkasına takılmak değil, kapitalist düzene son vermektir. ■

Krizin nedeni üretim azlığı değil aşırı üretimdir. Kriz, üretilen ürünlerin satılacağı pazarın daralmasından kaynaklanıyor. Daha fazla kâr için aşırı üretim yapan patronlar, aynı zamanda bu ürünleri tüketecek olan işçilerin ücretlerini düşürüyorlar. Böylece bir tarafta tıkanan pazarlar, satılmayan ürünler, işten çıkarmalar ve atıl kalan son model makineler; öte tarafta ise işsizlik, yoksulluk, açlık ve çaresizlik! İşte kapitalizm bu denli saçma ve akıl dışı bir sistemdir.

Kimdir İyi İnsan?

İktidar sahipleri, yasalar onların çıkarlarını gözetsin, toplum da onların yasalarına uysun, itaat etsin isterler. Onların isteklerine uyan, sözcülüğünü yapan insanlar onlar için "iyi insan" dır.

“Kimdir iyi insan?” Evet, kimdir iyi insan ve kime yararlıdır bu iyiliği? Soru kolay gibi geliyor ama aslında zor bir soru. Alman işçi sınıfının şairi Bertolt Brecht de bu soruya bir şiirinde cevap arıyor:

Anladık iyisin,
Ama neye yarıyor iyiliğin?
Anladık dediğin dedik,
Ama dediğin ne?
Doğrusun, söylersin düşündüğünü,
Ama düşündüğün ne?
Yüreklisin,
Kime karşı?
Akıllısın,
Yararı kime?
Gözetmezsin kendi çıkarını,
Peki, gözettiğin kiminki?
Dostluğuna diyecek yok ya,
Dostların kimler?

Bu sorulara kestirmeden cevap vermek güçtür. Gerçekten de üzerine iyice bir düşünmek gerekiyor. Yine de herkesin üzerinde ortaklaşacağı şeyleri hatırlatmakta fayda var: Dürüst, namuslu, yardımsever insan, “iyi insan”dır. Belki bazılarımız daha da genişletecek ölçütlerini. Meselâ çalışkan, akıllı, kibar, cesur insan “iyi insan”dır, diyenler olacak. Şüphesiz bütün bu özellikler iyi özelliklerdir. Peki, yeterli midir bir insanı “iyi insan” yapmaya? Şairin sorduğu gibi, “Anladık iyisin/Ama iyiliğin kime?”

Acaba “kimdir iyi insan?” Bu soruya cevap vermek için “kimin için iyi insan?” sorusunu da sormak gerekmez mi? Örneğin bir fabrika düşünelim. Bu fabrikada yemekler kötü çıkıyor, iş güvenliği önlemleri alınmıyor, çay molarları verilmiyor, “malzeme gelmedi, yarın işe gelmeyin” diyerek patron işçiyi çalıştırmıyor ve çalıştırmadığı günleri de işçinin senelik izninden kesiyor. Bu durumdan rahatsız olan işçilerden biri, diyelim ki Ali, arkadaşlarını toplayarak bu sorunlara çözüm üretmeleri gerektiğini söylüyor: “Arkadaşlar, kese kese senelik izin bırakmadılar. Kendileri kârlarından zarar etmeyecek diye bizim izin hakkımızı gasp ediyorlar. Tek tek şikâyet edince hiçbir şey değişmiyor. Birlikte hareket etmemiz lazım. Eğer sendikali olursak, **örgütlü davranıp sorunlarımızı çözebiliriz.**”

İşçilerin çoğu o anda Ali’ye hak veriyorlar. Ama bir başka işçi, diyelim ki Mehmet, söz alarak sendika fikrine karşı çıkıyor: “Arkadaşlar, akılselim davranalım. Evet, işyerinin sorunları var. Ama nerede düzgün işyeri var ki? Şimdi birkaç günlük tatil hakkımız gidiyor diye sesimizi

çıkarsak yarın öbür gün iş yok diye bizi kapı önüne koymazlar mı? Şimdi buraya sendikayı getirirsek ekmeğe yediğimiz kaba tükürmüş oluruz.”

Böylece Mehmet, bu konuşmayla, az önce Ali’ye hak veren işçilerin bazılarının kafasını karıştırmayı başarıyor. Bu arada “iyi kuşlar” patrona toplantıyı ihbar ediyorlar ve olanları anlatıyorlar. Şimdi soralım kendimize. Acaba bizim gözümüzde bu işçilerden hangisi iyidir? Ali mi, Mehmet mi? Çoğumuzun “Ali” diyeceğine şüphe yok. Peki, gelelim ikinci soruya. Patron için hangisidir “iyi insan?” Tabii ki Mehmet! Niye? Çünkü Mehmet, onun çıkarlarını savunmuştur. İşçiler arasına nifak sokmuş ve arkadaşlarını, haklarını aramaktan vazgeçirmeye çalışmıştır. Ali ise patrona göre kötüdür, provokatördür, tehlikeli insandır! Çünkü işçilerin aklına kötü fikirler sokuyordur, onları patrona karşı kıskırtıyordu!

Bu arada Mehmet’e sorarsanız, o “yiğittir, doğru bildiğini söylemekten çekinmez, kendince kendi çıkarlarını gözetmez”. İşte bir kez daha Alman işçi sınıfının şairinin sorduğu sorulara geliyoruz:

Doğrusun, söylersin düşündüğünü,
Ama düşündüğün ne?
Yüreklisin,
Kime karşı?
Akıllısın,
Yararı kime?
Gözetmezsin kendi çıkarını,
Peki, gözettiğin kiminki?

Mehmet’in bilinçli ya da bilinçsizce söyledikleri patronun işine gelmektedir. Onun dobra konuşması da, gözüpekliği de, “iyiliği” de patronun ekmeğine yağ sürmektedir. Gerçekte Mehmet’in düşünceleri işçilerin birleşmesine karşıdır, bu nedenle Mehmet aslında bir patron yalakaşısıdır. Onun işçiler karşısındaki durumu budur. Demek ki **kimin “iyi insan” olduğu koşullara ve sınıflara göre değişmektedir.**

Örneğimizi biraz daha açarak konumuzu tamamlayalım: İktidar sahipleri, yasalar onların çıkarlarını gözetsin, toplum da onların yasalarına uysun, itaat etsin isterler. Onların isteklerine uyan, sözcülüğünü yapan insanlar onlar için “iyi insan”dır. Ama itiraz eden, sorgulayan insan kötüdür, düzen bozucudur. Bu, dünyanın her yerinde böyledir. İşçiler ve patronlar, çıkarları hiçbir zaman ortak olmayacak olan iki karşıt sınıftır. O yüzden biri için iyi olan diğeri için kötüdür. Demek ki “iyi insan” kavramı bile hangi sınıfın penceresinden baktığına göre değişiyor. ■

Geçmişten Bugüne, Bugünden Yarına

Yüzlerce işçinin çalıştığı bir gıda fabrikasında çalışan bir işçi şöyle anlatmıştı: “Çay saatinde ne düşündüklerini anlamak için işçi arkadaşlarıma gündemde olan, her gün haberlerde verilen konular üzerine birkaç soru sordum. Erkek işçilerin konuyla ilgili iyi kötü fikirleri vardı, çeşitli cevaplar verebildiler. Ama kadın işçilerin hiçbirinin sorduğum sorular üzerine bir fikri yoktu. Hatta neden bahsettiğimi bile anlamadılar. ‘Buradan çıkınca yemek yap, bulaşık yıka, ortalığı topla, çocuğun ödevine yardım et, dermanımız mı kalıyor ne olup bittiğini anlamaya?’ dediler.” İşte **toplumda emekçi kadına biçilen rol**: Kölece çalışma, ev işleri, geri bırakılmak, pasiflik, kahr çekerek bitiveren bir ömür! Hepsi bu da değil. Doğum izni, kreş gibi hakların gasp edilmesi; düşük ücretler, fazla mesailer, meslek hastalıkları, şiddet, taciz, tecavüz... Bazı emekçi kadın kardeşlerimiz, “aman, böyle gelmiş böyle gider” diyebilir bezginlikle. Ama gerçek aslında başka türdür.

Ezilen sınıfların kadınları geçmişte bazı toplumlarda insan yerine bile konulmadı. Erkeğin malı sayıldı. Okumaz yazmaz öğrenemedi. Söz hakkı olmadı. Oy kullanamadı. Çalışmadı ya da bazı meslekleri yapamadı. Ama yıllar aktı gitti, çok şey değişti. Yani hiçbir şey böyle gelmemiştir ve böyle de gitmeyecektir.

Şöyle yazıyordu 1848’de Fransa’da basılan bir gazetede ki bildiri: “Kadınlar kendilerine ‘Ne istiyorsunuz? Ne yapmaya çalışıyorsunuz?’ diye soran erkeklere şu yanıtı verirler: ‘Biz, barışın ve doğruluğun hâkim olduğu yeni bir dünyayı sizinle birlikte yeniden kurmak istiyoruz, biz, her ruhta adalet ve her yürekte sevgi olsun istiyoruz.’” Bu kadınların tıpkı erkek işçiler gibi çalışmaya, öğrenmeye, anlamaya, sevdikleriyle vakit geçirmeye, yaşamaktan zevk almaya ihtiyaçları vardı ve yürüttükleri mücadeleler gelecekteki mücadelelere ilham verdi. Fransız işçi sınıfı, 1871’de Paris’in yönetimini ele geçirdi ve barışın ve doğruluğun hâkim olduğu bir dünyanın nasıl kurulabileceğini tüm dünya işçilerine gösterdi.

Bugün emekçi kadınlar için tablo karanlık görünebilir. Ama bu karanlık dağılacak. Kendilerine dayatılan yaşamları sorgulayan, kalıpları parçalayan kadınlar her zaman var oldu, bugün de var ve yarın da olacak. Emekçi kadınların mücadelesi çok şeyi değiştirdi ve daha da değiştirecek.

O işçi kadınların hiçbir şey değiştiremediğini kim iddia edebilir?

1908’de New York’ta bir tekstil fabrikasında çalışan 15 bin kadın işçi öfkeyle yürüyüşe geçti. “Ekmek İstiyoruz, Gül de!” diye slogan atıyorlardı. Ücretli köle olmak değil hem doymak hem doyasıya yaşamak istiyorlardı. Slogan dilden dile yayıldı. Ekmek ve Güller diye bir şiir yazıldı. O şiir işçilerin dilinde şarkı oldu. 1912’de gerçekleşen Lawrence grevi “Ekmek ve Güller Grevi” olarak tarihe geçti. Amerikalı emekçi kadınların mücadelesi solup gitmedi, 8 saatlik işgünü hakkı kazanılincaya kadar büyüdü. Tüm dünyadan emekçi kadınlar “Ekmek ve Gül” mücadelesine güç verdi.

1917’de, Rusya’da emekçi kadınlar 8 Martta iş durdurup meydanlara çıkmaya karar verdiler. Barış ve ekmek istiyorlardı. Onların mücadelesi işçi sınıfının savaşa ve sömürüye karşı ayaklanmasını sağladı. Rusya’da işçiler iktidarı ellerine aldılar ve sömürüye son verdiler. 18 milyon insanın öldüğü emperyalist paylaşım savaşını bitiren de bu işçi devrimi oldu. Devrimden sonra Rusya’da emekçi kadınların yaşamı çok değişti. Adeta bir seferberlik başlatılmıştı. Yaygın okuma-yazma kursları veriliyordu. **Ev işi sadece kadının işi olmaktan çıkarılmış, toplumsal bir mesele olarak ortaya konulmuştu.**

Ortak yemekhaneler, ortak çamaşırhaneler, ücretsiz kreşler ve bakımevleri kurulmuştu. Kadınlar için gece vardiyası yasaklanmıştı. Kadın-erkek aynı işi yapan herkes eşit ücret alıyordu. Zafere ulaşan bu mücadelenin her adımında emekçi kadınlar vardı.

Bugün emekçi kadınlar için tablo karanlık görünebilir. Ama bu karanlık dağılacak. Kendilerine dayatılan yaşamları sorgulayan, kalıpları parçalayan kadınlar her zaman var oldu, bugün de var ve yarın da olacak. Emekçi kadınların mücadelesi çok şeyi değiştirdi ve daha da değiştirecek. Yeter ki umutsuzluğa kapılmak yerine mücadeleye sarılan emekçi kadınların yolundan yürüelim. Emekçi kadınların mücadelesinde el ele, yürek yüreğe verelim. ■

İşçi Eylemleri Sürüyor

Metal işçilerinin eylemleri engellemeye başladı

Birleşik Metal-İş Sendikası ile Elektromekanik Metal İşverenleri Sendikası (EMİS) arasında yürüyen toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde; sendika taslağında yer alan 32 madde kabul edilirken, 43 maddede anlaşma sağlanamadığı için uyuşmazlık tutanağı tutuldu. ABB Elektrik, Schneider Elektrik, Schneider Enerji, General Alstom Enerji fabrikalarında çalışan işçiler, bu durumu protesto etmek için eylem kararı aldılar.

Kocaeli/Gebze'de bulunan General Alstom Enerji fabrikasında çalışan işçiler, 11 Kasım Cuma günü sabah saatlerinde fabrika bahçesinde yürüyüş yapmak ve tepkilerini dile getirmek istediler. Ancak fabrika bahçesine TOMA'larla giren polis, OHAL gerekçesiyle yürüyüşü engellemeye çalıştı. İşçiler bu duruma tepki gösterdiler. Kocaeli Valiliği tarafından eylemlerinin yasaklanmasına tepki gösteren Gebze Schneider işçileri, "Sadaka Değil, Toplu Sözleşme İstiyoruz" sloganını hep bir ağızdan haykırdılar.

Gebze ve Manisa Schneider işçileri de yaptıkları eylemlerle taleplerinin karşılanmasını istediler. Manisa Schneider işçileri "Birlik, Mücadele, Dayanışma" pankartı taşıdıkları eylemde; geleceklerinden, ekmeklerinden, işlerinden vazgeçmeyeceklerini belirtip, "Yılgınlık Yok, Direniş Var", "Zafer Direnen Emekçinin Olacak" sloganlarını haykırdılar.

Birleşik Metal-İş Sendikası 11 Kasım'da sendika sitesinden bir açıklama yayınlayarak keyfi yasağa tepki gösterdi: "Olağanüstü hal ile ilgili kararın alındığı günlerde Başbakan Sayın Binali Yıldırım bu kararın halka karşı alınmadığını, tam tersine devletin içinde çöreklenerek hizmetleri aksatan ve ortalığı karıştıran bir terör örgütüne karşı halkı rahatlatmak adına alındığını özellikle belirtmişti. Artık açıkça ve çok net bir biçimde görülüyor ki rahatlayan, yoksullukla, işsizlikle boğuşmak zorunda kalan işçiler, emekçiler değil sermaye sahipleri ile hükümete yakın

çevreler olmuştur. Demek ki Sayın Başbakanın halktan anladığı milyonlarca emekçiden ziyade bir avuç sermayedarmış..."

2017 yılında metal işçileri ile MESS arasında yapılacak toplu iş sözleşmesi görüşmeleri de yaklaşıyor. EMİS ile sözleşme örnek teşkil edeceği için son derece önemli olacaktır.

Günsan işçileri sendikal hakları için eylemde

Sancaktepe'deki Schnieder Grubu bünyesindeki Günsan'da, patronun sendikasızlaştırma dayatmasına ve işçi çıkarmasına tepki gösteren işçiler, 14 Kasım'da işyerini terk etmediler. Birleşik Metal-İş Sendikasının örgütlü olduğu fabrikada, işçilerin sendikadan istifa etmesi için patronun baskıyı arttırması ve 7 işçiyi işten çıkarmasına karşı yüze yakın işçi, işyerini terk etmeme eylemi gerçekleştirdi. Sendikal haklarına saygı gösterilmesini ve atılan arkadaşlarının geri alınmasını isteyen işçiler, eylemi 23.30'a kadar sürdürdüler. Patronla sendika yöneticilerinin görüşmesinin ardından eylem sona erdirdi.

Günsan işçilerinin eylemine Schneider Elektrik'in Manisa, Çiğli ve Samandıra'daki fabrikalarında çalışan işçiler aynı gün 07.00-09.00 saatleri arasında iş bırakarak destek verdiler. Patronlar, özellikle 21 Temmuz'da ilan edilen olağanüstü hal sonrası ortaya çıkan koşulları fırsat olarak değerlendiriyor ve işçilere verdikleri haklardan geri adım atmak istiyorlar. Günsan fabrikasında gerçekleşen işten atmalar da bu sürecin bir ürünü. İşçiler, haklarından ve örgütlülüklerinden ödün vermemek için mücadele ediyorlar. 7 işçi işyeri önünde direnirken, patron, görüşmeleri başlatmak için sendikanın yetki belgesini almasını bekleyeceğini açıkladı.

Erdemir'de TİS uyuşmazlıkla sonuçlandı

Zonguldak Ereğli Demir Çelik fabrikalarında sendikayla işveren arasında yürüyen toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin tıkanması işçiler tarafından protesto edildi. İşçiler 16 Kasım sabahı fabrika girişinden çalıştıkları bölümlere kadar yürüyüş gerçekleştirdiler. 4700 işçiyi ilgilendiren toplu görüşmeler, Türk Metal tarafından gerçekleştiriliyor. Görüşmeleri yürüten sendika yöneticileri, ilk 6 ay için yüzde 12 zam, sonraki üç ayı 6 aylık dönem için enflasyon oranında zam ve refah payı talep ettiler. Görüşmelerde işvereni MESS temsil ediyor.

Ferrero'da grev sona erdi

Manisa Organize Sanayi Bölgesinde faaliyet yürüten Ferrero Gıda'da Tek Gıda-İş Sendikasının yürüttüğü toplu sözleşme görüşmelerinin tıkanması üzerine 10 Ekim'de başlayan grev, 38. günde işçilerin kazanımıyla sonuçlan-

di. Patron işçilere 3 yıllık sözleşme dayatıyor ve yüzde 11 ücret artışı teklif ediyordu; işçilerse 2 yıllık sözleşme, yüzde 20 ücret artışı ve sosyal haklarda iyileştirme talep ediyorlardı.

İşçilerin kararlılıkla sürdürdükleri grevin 38. gününde (16 Kasım'da) işçilerin talepleri kabul edildi. 1 Ocak 2017'den itibaren geçerli olacak toplu sözleşmeye göre,

Her işçi geriye dönük 4 bin lira prim alacak,

Ücretlere birinci yıl yüzde 20, ikinci yıl enflasyon artışı 3 puan oranında zam yapılacak.

Sosyal yardımlarda artış sağlandı. Bayram harçlığı olarak ilk yıl 275 lira, ikinci yıl 325 lira; izin ücreti için birinci yıl 200 lira, ikinci yıl 300 lira; yakacak yardımı için birinci yıl 1500 lira, ikinci yıl 1800 lira; erzak fişi için birinci yıl 150 lira, ikinci yıl 175 lira; eğitim için birinci yıl 350 lira, ikinci yıl 400 lira ödenecek.

Ulusal bayram ve genel tatillerde çalışma halinde yüzde 200; fazla çalışma için yüzde 60; gece çalışması için yüzde 10; hafta tatilinde çalışma için yüzde 125 oranında fazla mesai ücreti ödenecek. ■

İşsizlikte Patlama!

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2016 Ağustos ayı işgücü istatistiklerini açıkladı. TÜİK'in dar tanımlı işsizliği esas alan Ağustos ayı raporuna göre, 15 ve üstü yaş takilerde işsiz sayısı, geçen yılın aynı dönemine göre 435 bin kişi artarak **3 milyon 493 bin kişi** oldu. İşsizlik oranı ise Temmuz ayına göre 1,2 puan artarak yüzde 11,3'e yükseldi. Tarım dışı işsizlik oranı 1,3 puan artarak yüzde 13,7'ye yükseldi. 15-24 yaş arası genç nüfusta işsizlik oranı 1,6 puanlık artışla yüzde 19,9 oldu. 15-64 yaşları arasında ise 1,2 puanlık artış ile yüzde 11,5'a yükseldi.

TÜİK, işsizliği dar tanımlayarak işsizlikteki patlamanın üzerini örtmeye çalışıyor. Oysa geniş tanımlı işsizlik rakamlarını yayınlayan DİSK-AR'a göre, Ağustos ayı işsizlik oranı yüzde 19,4'e, işsiz sayısı ise 6,5 milyona yükselmiş durumda. TÜİK verilerini değerlendiren DİSK-AR, son 5 yılın en yüksek işsizlik oranına ulaşıldığına dikkat çekiyor. Resmi rakamlar bile işsizliğin gün geçtikçe artmakta olduğunu gözler önüne seriyor.

OHAL ilan edildiğinden bu yana patronlar çok sayıda işçiyi işten çıkardılar, haklarını gasp ettiler, birçok işyerinde toplu sözleşme hükümlerine bile uymadılar. İşçilerin işten atılmalarına veya hak gasplarına karşı gösterdikleri tepkiler, şiddetle bastırılıyor. OHAL fırsata çevriliyor. Bu durum, OHAL'in sermayenin çıkarına sürdürüldüğünü gözler önüne seriyor.

Patronlar sınıfı ve onların çıkarlarını savunan politikacılar, refah içinde yaşarken, işçi sınıfı işsizlikle, açlıkla, yoksullukla terbiye edilmek isteniyor. Artan işsizlik, düşen alım gücü işçi sınıfı için şartların daha da ağırlaşacağını gösteriyor. Patronlar, işçi sınıfının tepkisizliği ve sessizliği karşısında saldırılarını daha da ağırlaştırıyorlar. Ağırlaşan koşullara, sermayenin saldırılarına karşı işçiler, her zamankinden daha fazla örgütlenmek, mücadeleye atılmak zorundadırlar. ■

İnsanlık Sömürü ve Zulme Boyun Eğmedi, Eğmeyecek!

Ortadoğu'da, Asya ve Afrika'da yoğunlaşan emperyalist savaş... Yıkım, açlık, büyük göç dalgaları, denizin derinliklerinde son bulan umuda yolculuklar... İşsizlik... Kadınların şiddet görmesi, katledilmesi... Çocukların sömürülmesi... Toplumun nefessiz kalması ve cinnet geçirecek noktaya gelmesi... Ekonomik ve siyasi krizler... Demokratik hakların ortadan kaldırılması, askeri ya da sivil darbeler, olağanüstü haller, polis şiddeti, baskı, yasak ve toplumun sindirilmesi... İşte kapitalizmin insanlığa sunduğu böyle bir yaşamdır.

Tarih bilincine sahip olmayan, tarihe süreklilik halinde bakmayan insanlar, yaşadıkları dönemi ebedi zannederler. Sanırlar ki hiçbir şey değişmemekte ve aynı kalmaktadır. Bugün de insanlar dünyanın haline bakıyor ve çaresizce ne yapacaklarını bilemiyorlar. Ne yapacaklarını bilemediklerinde ise "böyle gelmiş böyle gider" diyorlar. Oysa dünden bugüne, dünyamızdan ne zalimler, ne taç ve taht sahipleri geçti. Tarihin birçok döneminde zalim iktidarlar, savaşlar, uzayıp giden karanlık dönemler oldu. Lakin insanlık neticede ileriye doğru yürüdü.

İnsanlık dünden bugüne daha iyi bir dünya kurmak, yeryüzü cennetini yaratmak için mücadele etmiştir, etmeye de devam edecektir. Egemenler, insanlığın sınıfsız, sömürsüz, savaşsız bir toplum hayalini hiçbir zaman karartamadılar. Sınıf bilinçli işçiler her zaman iyimserdir; çünkü onlar tarih bilinciyle doludurlar.

Meselâ bundan iki bin yıl önce Roma'da bir köle olarak yaşasaydınız ne düşünürdünüz? Köleler, aynı bir hayvan gibi efendilerinin malıydılar. Egemenler, kölelerini her türlü işlerde kullanıyor, istedikleri zaman dövüyor, tecavüz ediyor ya da öldürebiliyorlardı. Tüm zenginlik ve ihtişam köle emeği üzerinde yükseliyordu, ama köleler için dünya güneşsiz kapkaranlık bir yerdi; umut yoktu ve kölelik onların kaderiydi. Evet, kölelerin çoğu böyle düşünüyordu. Ama köleliği bir kader olarak kabul etmeyenler de vardı. İşte bunlardan biri de **Spartaküs** adlı, Trakyalı bir köleydi. Bir dövüşçü yani gladyatör olan Spartaküs öncülüğünde başlayan köle isyanı, sarsılmaz sanılan Roma İmparatorluğunu kökünden sarstı.

60 kişiyle başlayan köle isyanı, hızla büyüyerek 120 bine ulaşacak ve Roma'nın en büyük kentlerine yayılacaktı. Onlar köleliğin olmadığı, sömürünün son bulduğu bir dünya için ayaklanmışlardı. İnsanın insanı ezmediği, tüm insanların eşit ve kardeş olduğu Güneş Devletini kur-

mak istiyorlardı. Roma egemenleri, tüm güçlerini birleştirerek köle isyanını bastırdılar. Ancak yiğit Spartaküs ve arkadaşlarının isimlerini tarihten silemediler. Spartaküs öncülüğündeki köle isyanı, o günden bugüne, ezilen ve sömürülen insanlığın sömürsüz bir dünya hayalinin meşalesi oldu, olmaya da devam ediyor.

İşçi sınıfının önderlerinin belirttiği gibi, **sınıflı toplumların tarihi ezenle ezilenin, sömürenle sömürülenin mücadelesinin tarihidir.** İnsanlığın uzun yürüyüşünün belirli bir evresinde toplum sınıflara bölündü; bir avuç asalak, çoğunluğun ürettiğine el koymaya başladı. Lakin ezilen ve sömürülen insanlık bu durumu hiçbir zaman kabul etmedi.

Sömürsüz bir toplum kurma hayali, umudu ve özlemi, sömürülen sınıfların bağrında bir meşale gibi yanmaya devam ederek günümüze ulaştı.

Bir zamanlar "dünya dönüyor" dediği için bilim insanları yakıldı. Ama dünya dönmeye devam etti. Düzen sahipleri ne yaparlarsa yapsınlar, tarihin akışının ve toplumların değişmesinin önüne geçemezler. Kapitalizmle birlikte, insanlığın gelecek güzel günlere dair umudunun taşıyıcısı işçi sınıfı olmuştur. Çünkü bugünkü dünyada tüm zenginliği üreten işçi sınıfıdır. Yıllar içinde dünyanın çeşitli ülkelerinde işçiler ve yoksullar, milyonlar halinde, sömürsüz bir dünya için ayağa kalktılar, bugün de kalkıyorlar ve daha da kalkacaklar.

1917'de Rusya'da iktidarı ele alan işçiler, insanlığın sömürsüz dünya yürüyüşünde, ileriye doğru büyük bir adım attılar. İşçi iktidarı fabrikalara el koyarak ülke yönetimini üstlendi, toprağı köylülere dağıttı ve Rusya'yı emperyalist savaştan çekip çıkarttı. 18 milyon insanın öldüğü Birinci Dünya Savaşını durduran Rusya'daki işçi devrimiydi. İlerleyen yıllarda yenilgiye uğrasa da, 99. yıl dönümünü kutladığımız işçi devrimi, insanlığın sömürsüz dünya yürüyüşünde bir meşale gibi parlamaya devam ediyor. İşçi sınıfı sömürü ve ezilmeyi hiçbir zaman kabul etmemiş ve sineye çekmemiştir, çekmeyecektir. İşçi sınıfı eninde sonunda sömürücülerin, haramilerin, bezirgânların saltanatını yıkacaktır. ■

Egemenler, insanlığın sınıfsız, sömürsüz, savaşsız bir toplum hayalini hiçbir zaman karartamadılar. Sınıf bilinçli işçiler her zaman iyimserdir; çünkü onlar tarih bilinciyle doludurlar.

Dünyadan İşçi Eylemleri

Güney Kore: Yüz binler devlet başkanını istifaya zorluyor

Güney Kore’de işçilerin haklarına saldıran, sendikaları baskı altına alan ve işçi liderlerini tutuklayan Park Guen-hye hükümeti, yüz binlerin protestosuyla sallanıyor. Devlet başkanı Park, gizli devlet belgelerini eski arkadaşı ve “ruhani yönlendiricisi” Choi Soon-sil’e vermekle suçlanıyor. Choi Soon-sil ile Park Guen-hye hükümeti arasında özel ilişkiler açığa çıkmış durumda. Aslında bir tür “gizli danışmanlık” ilişkisi söz konusu... Bu yolla, devletin imkânları kullanılıyor; devlet başkanından alınan güçle, işadamları tarikat vakıflarına para bağışı yapmaya zorlanıyor. Bu durumun açığa çıkması üzerine gösteriler başladı. Güney Kore haftalardır kitlesel protesto gösterileriyle çalkalanıyor. Park Guen-hye, Soon-sil’in sadece 2012 seçim kampanyasında kendisine yardımcı olduğunu söyleyerek halktan özür diledi. Ancak Guen-hye’nin sorumluluğu üstüne almayı reddeden pişkin tutumu halkın öfkesini daha da arttırdı. Seul’de yapılan protesto gösterilerine 5 Kasım’da 200 bin kişi katılırken, bu sayı 12 Kasım’daki gösterilerde 1 milyona yaklaştı. Yüz binler Seul sokaklarını “istifa”, “çek git” çağrılarını inlettiler.

Hiçbir resmi görevi ve yetkisi olmadığı hâlde devlet işlerine müdahale eden, vakıflara para aktarılmasını sağlayan ve on milyonlarca dolarlık maddi kazanç elde eden Choi Soon-sil, sıradan bir “yakın arkadaş” değil. Kendisi, Park Guen-hye’nin de bağlı bulunduğu bir şaman tarikatının liderinin kızı. 1994’te ölen bu tarikat lideri, Guen-hye’nin babası diktatör Park Chung-hee’nin de yakın arkadaşıydı. Ancak sermaye medyası ilişkinin esas bu yönüne odaklanıyor. Böylece işçilerin haklarına dönük saldırıların, yolsuzlukların ve çürümenin üstü örtülmek isteniyor.

Türkiye’den de bildiğimiz üzere, halkın çıkarlarını savunmak adı altında iktidara gelenler, devlet eliyle kendi etraflarında bir sermaye sınıfı yaratıyorlar. İşçiler, işsizlik ve yoksullukla boğuşurken, sözde halkın ve milletin temsilcileri, palazlandıkça palazlanıyorlar. Guen-hye hükümeti, işçi sınıfının mücadelecisi sendikaları üzerinde tam bir devlet terörü estirirken, bu sendikaların oluşturduğu bir konfederasyon olan KCTU’nun genel başkanı ve yöneticilerini de zindana attırmıştır. Ne var ki bütün bunlar işçi sınıfının tepkisinin yükselmesine yol açmıştır.

Geçtiğimiz yıldan bu yana işçi mücadelesinin yükseldiği Güney Kore’de, Eylül ayı itibarıyla mücadele bir kez daha yükselişe geçmiştir. 26 Eylül’de, 50 bin Hyundai işçisi, şirket tarihinde ilk kez bir günlük uyarı grevi gerçekleştirdi. Kamu kesiminden ve diğer sektörlerden on binlerce işçi bu mücadeleye destek verdi. 27 Eylül’de KCTU’nun işçi sınıfına yönelik saldırıları protesto etmek için ilan ettiği süresiz greve, metalden sağlığa çeşitli işkollarından 60 bin işçi katıldı. Keza, performans tabanlı ücretlendirme sistemi dayatmasına karşı binlerce demiryolu işçisi 22 yıldır ilk kez greve çıktı. 7 binden fazla işçinin katıldığı bu grev, hükümetin yasadışı ilan etmesine ve işten atma saldırısı başlatmasına rağmen, Eylül sonundan bu yana devam ediyor. Grev, şimdiden ülke tarihindeki en uzun demiryolu grevi unvanını kazandı.

Tam da böylesi bir süreçte patlak veren son skandal, Park Guen-hye hükümetine olan toplumsal desteği %5’e düşürdü. Sermaye sınıfı, işçi-emekçi protestolarının sömürü düzenine yönelmesinin önüne geçmek için Guen-hye’yi feda etmeye doğru ilerliyor. Tam da bu yüzden, diğer düzen partileri, hatta kendi partisi içindeki bir kesim Guen-hye’nin istifa etmesi gerektiğini yüksek sesle dile getirmeye başladı.

İşçi sınıfının yaşadığı sorunlar ve karşı karşıya olduğu tehditler, Guenhye'nin istifasıyla ve yerine yeni birinin gelmesiyle çözülebilecek meseleler değil. Kaynağında kapitalizmin yattığı bu köklü sorunlar, ancak bu sistemin yıkılmasıyla çözüme kavuşabilir. İşçi sınıfı bu gerçekliği kavrayamadıkça, kapitalizm ne yazık ki burjuva hükümetlerin birinin gidip diğerinin geldiği büyük bir kandırmaca oyunuyla ömrünü uzatmaya devam edecektir. Kavrıldığına ise sömürücü egemenleri kimse kurtaramayacaktır.

Endonezyalı on binlerce işçi eylem yaptı

Endonezya'da 31 Ekimde 50 binden fazla işçi, ülke çapında büyük bir gösteri düzenledi. 10 bin işçi başkanlık sarayından ILO'nun Cakarta'daki ofisine yürüdü. Binlerce işçi hep bir ağızdan işçi sınıfının uluslararası mücadelesinin sembolü olan Enternasyonal Marşını söyledi. Endonezya Sendikalar Birliği Kongresi Konfederasyonu KASBI üyesi işçiler, hükümetin 2015'te çıkardığı 78 numaralı kanunu geri çekmesini istiyor. Bu kanun yoğun emek kullanılan sektörlerdeki ücret sistemini düzenliyor. Ücretlerin düşük tutulmasına, işçiler arasında rekabetin körüklenmesine neden oluyor.

İş bırakarak Cakarta'daki gösteriye katılan işçiler, asgari ücrete %50 oranında zam yapılmasını, geçici-taşeron işçiliğe son verilmesini ve ev işçilerine sağlık sigortası hakkı tanıyan yasal düzenlemelerin yapılmasını talep ediyorlar. KASBI, ayrıca işçilerin ve emekçilerin neoliberal saldırılara karşı taleplerini içeren bir belge de yayınladı. Belgede yer alan talepler şöyle;

- Sözleşmeye dayalı çalışma sistemine ve taşeron çalışmaya hayır!
 - Ucuz emek politikasına hayır! Ulusal bir asgari ücret uygulansın!
 - İşten çıkarmalara hayır! Sendika kırılcılığına ve işçi cezalandırılmasına karşı mücadele!
 - Kadın işçilerin haklarının uygulanması ve Endonezyalı göçmen işçilere koruma!
 - Acımasız işverenler için hapis ve para cezası!
 - İnsanlar için toprak ve doğal kaynak!
 - Özelleştirmelere hayır!
 - Herkes için ücretsiz eğitim ve sağlık hizmeti!
 - Temel ihtiyaçların fiyatları düşürülsün!
- 2005 yılında 18 işçi sendikasının bir araya gelmesiyle

kurulan KASBI, birçok sektörden on binlerce işçiyi temsil ediyor. Konfederasyon 2011 yılında Endonezya'daki Carrefour grevinin başını çekmişti. Endonezyalı işçiler, patronların kârlarının ve ekonominin çok büyüdüğünü ama işçilerin payına sadece çok çalışma ve sefalet düştüğünü dile getiriyorlar.

Paris'te kadın işçiler eşit ücret talebiyle sokağa çıktı

7 Kasım'da Parisli kadın işçiler, Cumhuriyet Meydanı'nda bir araya geldi. Kadın işçiler, ortalama ücretlerinin erkek işçilerden düşük olmasına tepki göstermek ve bu eşitsizliğin ortadan kaldırılması talebiyle eylem gerçekleştirdiler. Eyleme katılan kadınların büyük çoğunluğunu ofis çalışanları oluşturuyor. Le Monde gibi gazete çalışanları da eyleme katılanlar arasındaydı. Fransa'da erkeklerin ortalama ücreti kadınlarınkinden %15 daha yüksek. Fransa'da kadınların eşit ücret talebiyle gerçekleştirdikleri bu eylemin benzerini Ekim ayında İzlandalı kadınlar da gerçekleştirmişlerdi.

Manchester Fujitsu'da eylem

Manchester'da Japon teknoloji firması Fujitsu'da çalışan işçiler, ücretlerinin ve emekli maaşlarının yükseltilmesi, iş güvenliğinin sağlanması için 7 Kasım'da greve çıktılar. İki günlük iş bırakma eylemi gerçekleştiren işçiler, ITV ve BBC gibi Fujitsu'nun potansiyel müşterilerinin olduğu medya merkezleri önünde bildiri dağıtımı yaparak taleplerini duyurmaya çalıştılar.

Ekim ayının başında Fujitsu İngiltere'de 1800 işçi çıkarmayı planladığını duyurdu. Bu rakam Fujitsu'nun İngiltere'deki işgücünün %10'una denk düşüyor. 31 Ekimde Unite Sendikası üyeleri, diğer tedbirlerin yanında çalışma kurallarının düzenlenmesi ve fazla mesailerin kaldırılması için eylemlere başladılar. 1 Kasım'da 24 saatlik bir grev gerçekleştirildi. İşçiler 7-8 Kasım'da 48 saatlik grevle tepkilerini bir kez daha ortaya koydular. ■

Fillerden Nasıl Kurtuluruz?

Birçok kişinin bildiği bir hikâye vardır. Ak-sak padişah Timur, Nasrettin Hoca'nın köyüne uğrar. Köylü Timur'u layıkıyla ağırlar. Timur da giderken bu konukseverliğe karşılık; "Köyünüze bir fil hediyem olsun" der ve gider. Fil bu, zamanla bağ bahçe koymaz, her yanı talan eder. Köylüler ne yapsın çaresiz Timur'un hediyesi diye ses çıkaramazlar. Bununla kalsa iyi, köylüler fili beslemek için ambarda, kilerde ne varsa tüketirler. Filden bıkan köylüler nihayet Hoca'ya giderler ve "Hocam perişan olduk, bizi kurtar. Biz bu file bir şey yapsak Timur kelleimizi alır ama senin sözünü dinler. Şu filin bir çaresine baksan" derler. Hoca kabul eder, "yarın hep birlikte gidip derdimizi anlatalım" der. Herkes kabul eder. Ertesi gün Hoca önde ahali arkada Timur'un huzuruna çıkarlar. Timur, "Hoca niye geldin? Filim nasıl?" diye sorar. Hoca da "Efendim bu filiniz..." derken bir bakar arkasında kimse kalmamış, korkudan herkes kaçmış. Timur "Ee ne olmuş file?" diye sorunca Hoca da "Efendim hediyeniz olan filden çok memnun kaldık. Yalnız kalıyor, bir tane daha istiyoruz" der.

Bu hikâyede kıssadan hisse çıkarmak önemlidir. Çünkü benzer olaylar günlük hayatımızda da karşımıza çıkıyor. İşçi arkadaşlarımızla sohbetlerde benzer olayların yaşandığını sık sık duyuyoruz. Genelde olay şöyle gelişir: Hakkını aramak için patronun ya da müdürün karşısına çıkmaya karar veren işçiler, sıra talep etme kısmına gelince öncü işçi arkadaşlarını yalnız bırakırlar. Öncü işçiler de dönüp arkalarına baktıklarında kimsenin kalmadığını

anlatırlar. Sonra tek başlarına da kalsalar rahatsızlıklarını söyleyince de patron ya da müdürden iyi ihtimalle "sizden başka şikâyet eden yok, düzeni bozmayın. Beğenmiyorsanız çalışmayın" cevabını alırlar ya da işten atılırlar.

Aslında işçiler yaşadıkları problemlerden rahatsız oldukları, haklarını aramak istedikleri için bir araya gelirler. Fakat sonra ya işten atılmaktan korktukları ya arkadaşlarına güvenemedikleri ya da birlikte hareket etmenin işe yarayacağına inanmadıkları için arkadaşlarını yalnız bırakırlar. Patronun ya da mü-

dürün karşısında arkadaşını yalnız bırakan işçiler elbette suçludur, ama sırf bu işçileri suçlayıp sorunun temel nedenini anlamadığımız müddetçe, benzer olayları çok yaşarız ve elimizdeki haklarımız da birer birer gider. Aslında birçok örnek bize işçilerin örgütlü durabildiklerinde haklarını aldıklarını gösteriyor.

Patronlar sınıfı işçilerin içinde bulunduğu bu düzeni sorgulamaması, karşısına örgütlü bir şekilde çıkmaması için işçilere güvensizliği, susmanın tek çözüm olduğunu aşlar. Patronlar özellikle 12 Eylül 1980 askeri darbelerinden bu yana işçilerin mücadele etmemesi için bunu yaptılar. O yıllardan bugüne kadar sistematik bir şekilde güvensizliği, rekabeti ve bireyselliği medyayla, eğitim ve çalışma sistemiyle pompaladılar. Dayanışmayı, birlikte hareket etmeyi, yardımlaşmayı, paylaşımı yok ettiler. Yıllarca bunlara maruz kalan, haklarını mücadeleyle kazanabileceklerini, nasıl bir düzende yaşadıklarını tam olarak kavrayamayan işçilerin öfkesi de saman alevi gibidir. Harı geçince söner ve en küçük zorlukta arkadaşlarını yalnız bırakırlar.

Bunun olmaması için öncü işçilerin sadece problem yaşandığında konuşması değil, bu günlere geldiğinde sağlam durabilecek birliği ve beraberliği, yani örgütlülüğü önceden kurması gerekir. İşçilerin güzel arkadaşlıklar kurarak birbirlerine güvenmesi, kapitalist sistemin adaletsizliğinin teşhir edilerek saman alevi gibi sönmeyecek öfkenin biriktirilmesi, geçmişte yaşanmış mücadele örnekleriyle işçilerin gücünün farkına varıp korkuya yer olmadığını anlaşılmasının sağlanması çok önemlidir. Ancak bu şekilde işçiler birlik ve beraber olduklarında, örgütlü olduklarında korkuya yer olmadığını anlarlar. Arkadaşlarına, birliklerine güvenen ve kaygılarından kurtulan işçiler, fıkradaki gibi bir durumu tekrar etmez, güçlü bir şekilde patronun karşısına dikilirler. ■

İşçilerin güzel arkadaşlıklar kurarak birbirlerine güvenmesi, kapitalist sistemin adaletsizliğinin teşhir edilerek saman alevi gibi sönmeyecek öfkenin biriktirilmesi, geçmişte yaşanmış mücadele örnekleriyle işçilerin gücünün farkına varıp korkuya yer olmadığını anlaşılmasının sağlanması çok önemlidir.

TÜİK'in Enflasyon Yalanı

■ Sancaktepe'den bir işçi

Geçtiğimiz günlerde akşam haberlerini izlerken spikerin bir haberi sunuşu dikkatimi çekti. Tabii en az haberi sunuş biçimi kadar haberin kendisi de dikkatimi çekmişti. Malûm geçim sıkıntısı, asgari ücretle çalışan biz işçi aileleri için can yakıcı bir sorun. Gün geçtikçe her şeyin zamlanması aldığımız ücretin daha da eriyip gitmesine neden oluyor. Aslında bunun adına enflasyon deniyor ve kendisi ile uzun yıllardan beri istemeyerek de olsa yakından tanışıyoruz. İşte haber de bu enflasyon oranlarını belirlemek için, Türkiye İstatistik Kurumu TÜİK'in tüketici fiyat endeksini oluşturduğu sepetle ilgiliydi. Evet, enflasyon, istatistik kurumu, fiyat endeksi falan biraz sıkıcı ama spiker TÜİK'in enflasyon oranını düşürmenin bir yolunu bulduğunu söylediği an pek inanmadan, "acaba nedir?" diye kulakları ve gözleri açarak ekrana kilitlendim.

Dostlar gerçekten de enflasyon rakamlarını düşürmenin yolunu bulmuşlar. Ama ne yazık ki bunun bizim ücretlerimizin yükselmesiyle veya her gün aldığımız şeylerin fiyatının düşmesiyle bir alakası yok. Meğerse enflasyon sepetindeki gıda ve ulaşım giderlerinin oranı düşürülünce enflasyon rakamı da düşmüş olacakmış. Spikerin hafif gülümseyip dalgayla alması, bu yapılan karşı bir eylem olarak düşünülebilir. Malûm her türlü tepkinin bastırılmaya çalışıldığı ve bastırıldıkça da öfkemizin daha da arttığı zor günlerden geçiyoruz. Bugünlerde bu saçmalıklara gülmek ama "gülüp geçmeden" gülmek de bir eylem olabiliyor. Yani spikerin bunu dalgaya alan tavrı hoşuma gitmedi değil.

Neyse dostlar, bu haber vesile oldu ve şu meşhur sepeti biraz araştırıyım dedim. Sepetin içindekileri okuyup düşündükçe kâh güldüm, kâh şaşır-dım, kâh üzüldüm ama çoğunlukla da kızarak bu sepetin içindekileri inceledim. Sonucunda da anladığım bazı şeyleri sizlerle de paylaşmak istedim. TÜİK sepettekileri gıda, konut, ulaşım, ev eşyası, giyim-ayakkabı, haberleşme, çeşitli mal ve hizmetler, sağlık, eğitim, alkol ve tütün, eğlence-kültür, lokanta ve oteller olarak başlıklara ayırmış. Ve bu sepet tam 433 çeşit ürünün oluşuyor. Hepsisi de bir insanın yaşamında bir değeri olan ürünler ve eminim benim gibi işçi sınıfının çok

büyük bir kesimi bu ürünlere ulaşamıyor, hatta varlığından bile bihaber durumda. Meselâ bizim eve girmeyeli çok uzun süre olmuş, bu nedenle adı geçmemiş ve artık varlığı bile unutulmuş ürünler var sepetin içinde. Yani en temel ihtiyaçlardan oluşturulan bu sepetin içindekilere bile ulaşamaz hale gelmiş durumdayız.

Vesselam dostlar hepimiz biliyoruz ki birçok işçinin maaşının büyük bir kısmı gıda, ulaşım ve konuta gidiyor. Bu kalemlerin enflasyon sepetindeki oranını küçültüp enflasyon rakamını düşük göstermek olsa olsa bizimle dalga geçmek olur. Nasıl koşullarda yaşadığımız -21. yüzyılda buna yaşamak denirse- ortada. Artık bizimle dalga geçer gibi oyunlar yapanlara, her gün sırtımızdan devasa servetler kazanırken bizi yoksulluğa mahkûm edenlere, zenginliklerini karşımızda utanmadan yaşayanlara gülüp geçecek miyiz? Yoksa aynı geçmiş günlerde olduğu gibi kol kola, omuz omuza verip, birlik olup, karşılına geçip "biz buradayız, biz işçi sınıfıyız" mı diyeceğiz? Elbette bu zor günler geçecek ve özlemle beklediğimiz, uğruna mücadele ettiğimiz o güzel günler gelecek. Ve o gün dikilip tüm patronların karşısına "son gülen iyi güler" diyeceğiz. ■

Kadınlar Yılda 39 Gün Fazla Çalışıyor

■ Esenyurt'tan kadın işçiler

Dünya Ekonomik Forumunun araştırma raporuna göre kadınlar erkeklerden günde 50 dakika fazla çalışıyor. Rapora göre bir yılda kadınlar erkeklerden 39 gün fazla çalışmış oluyorlar. Kadının fazla çalışmasına ev işleri, çocuk bakımı, yaşlı bakımı da ekleniyor.

Ücretsiz çalışma kadınlar üzerinde büyük bir yük oluşturuyor. Rapor, kadın-erkek arasındaki çalışma eşitsizliğinin kapanmasının 170 yıl alabileceğini belirtiyor. Dünyanın az gelişmiş ülkelerinde de benzer durumlar ya-

şanmakta. Örneğin Hindistan, Portekiz veya Estonya'da da kadınlar erkeklerden 50 gün fazla çalışıyorlar. Türkiye'deki kadınlar erkeklerden düşük ücret alma konusunda da dünya sıralamasının ön saflarındalar.

Ev ve bakım işlerindeki süre dikkate alınırsa kadın-erkek eşitsizliğinde Türkiye birinci sırada yer alıyor. Türkiye'yi bu kategoride Meksika, Hindistan, Portekiz ve İtalya izliyor. Erkek egemenliği tamamen kadını ikinci plana itiyor, kadınlar çifte sömürü altında bulunuyor. Toplumda kadının çalışmasına eve katkı olarak bakılıyor. Kadına biçilen rolün ev işi ve çocuk bakımıyla sınırlı olması, bu işlerin sadece kadının göreviymiş gibi sunulması kabul edilecek bir durum değildir.

Bu düzen insanları cinsiyetine, ırkına, diline, rengine göre birbirinden ayırmış. Oysa işçi sınıfının kadını ve erkeği birdir. İşçi sınıfının dini, milleti, ırkı yoktur. İşçi sınıfı için tek ayırım sınıfsal ayırmadır. Burjuva sınıfı ve işçi sınıfı, başka da bir ayırım olmamalıdır. Kadın işçiler erkek işçilerle birlikte yan yana çalışıyorlar. Dünyadaki bütün nimetleri birlikte üretiyorlar. İşçi sınıfı kadınıyla erkeğiyle bir bütündür. Erkek işçiler bilinçlenip kadının sırtındaki yüke ortak olmalıdır. Kadınlar da bilinçlenmeli ve mücadeleye katılmalıdırlar ki sırtlarındaki yükten kurtulabilsinler.

Ev işleri toplumsallaştırılsın! Eşit işe eşit ücret! Kadınlar mücadeleye atılmadan öz-ürleşemezler! ■

Öğretilmiş Çaresizlik Tutsak Eder

■ Gebze'den bir kadın metal işçisi

Öğretilmiş çaresizlik üzerine defalarca deneyler yapılmış ve sonuç çaresizliği kabulleniş ile sabitlenmiştir. Örneğin bir pire normal şartlarda kavanozun içine atıldığında, zıplayarak içinden çıkabilme yeteneğine sahiptir. Yapılan deneyde pire kavanoza kapatılıyor. Her zıplayıştta kapağa çarparak kavanozun dibine düşüyor. Zıplayışların sonunda kavanozu aşamayacağını içgüdüsel olarak anlayıp zıplama boyunu kapağa çarpmayacağı seviyeye düşürüyor. Sonrasında kapak açılıyor fakat pire o mesafeyi zıplayarak çıkabilme yeteneğine sahip olmasına rağmen, aşamayacağını içgüdüsel öğrendiği için daha yükseğe zıplamayı denemiyor. Umutsuzluk içinde kendi yeteneğinden vazgeçerek durumu kabulleniyor.

İşte kapitalist sömürü düzeninde egemenler, işçileri böylesi bir çaresizliğe itmek istiyorlar. Patronlar sınıfı medyasıyla, siyasetiyle, kimsenin kimseye güvenmediği, ırkçılığın, milliyetçiliğin, ihanetin, bencilliğin, pisliğin en dibine kadar işlendiği programları ve dizileri kendisi

için yaptırmıyor. İşçiler uyanmasın, gücünün farkına varmasın diye yaptırmıyor. Düşük ücretleri, uzayan çalışma saatlerini, iş kazalarını var olan bütün olumsuz durumları, ilahi bir güç tarafından yapıyormuşçasına kabullenmemizi, ses çıkarmamamızı istiyorlar. Bütün oyunlarını, birleşmemizden korktukları için ısıtıp ısıtıp önümüze sunuyorlar. Şunu hatırlamak gerekir ki, bu topraklarda nice işçi mücadeleleri yaşandı. İkramiyeler, yüksek ücretler, sosyal ve demokratik haklar patronlar tarafından altın tepside sunulmadı. Fakat biz işçilerin örgütsüzlüğü yüzünden teker teker geri alındı, alınıyor. Bugün patronların kütüphanelerinde bile geçmişte yaşanan grevlerin, direnişlerin anlatıldığı kitaplar yer alıyorsa, bu bizim gücümüzden ne denli korku duydukları ve aynı zamanda tedbiri elden bırakmadıkları anlamına gelir.

Biz işçiler örgütlenip gasp edilen haklarımızı patronlardan söke söke alma potansiyeline sahibiz. Yeter ki onların oyunlarına gelmeyelim, bir sınıf olarak mücadelemize sahip çıkalım. Kavanozdaki pire gibi çaresizliği kabullenmek gücümüzden, geleceğimizden vazgeçmek olur. Gücümüz birliğimizden gelir.

Örgütlü İşçiyi Hiçbir Kuvvet Yenemez! ■

Rakamların Dili Soğuktur, Gerçek ise Yakıcı

■ Abisini iş kazasında kaybeden UID-DER'li bir öğrenci

Bir haber “2015'te meydana gelen iş kazalarında hayatını kaybedenlerin sayısı 1700'ü aştı” diyor. Bir diğerinde “ölümle sonuçlanan iş kazaları her yıl giderek daha da artmaktadır” diyor. Ve benzer bir haber daha: “2016'nın ilk 6 ayında göçmenlerin kaçış sırasında teknelerinin batması sonucu hayatını kaybedenlerin sayısı 2800'ü geçti.” Ve... Kan revan içinde her gün onlarca insanın öldüğü Ortadoğu cehenneminden bir haber: “İŞİD'den intihar saldırısı; 50'nin üzerinde ölü...” Her tarafta acı, ölüm, gözyaşı, keder... “1700 ölü” ne kadar da kolay söyleyebiliyoruz. Rakamlar... Rakamlar ne kadar da soğuk ve anlamsız. Oysa bu rakamların içyüzünde nelerin yatıyor olduğunu bir hissedebilsek ve görebilsek...

İnsanlar ölüyor hem de çok ucuz bir şekilde; iş kazalarında, emperyalist savaşlarda, göç yollarında... Dünya emekçi sınıfına reva görülen böyle bir acı tablo iken, bizler UID-DER'li işçi ve öğrenciler olarak mücadele tohumlarımızı her şeye rağmen sabırla ekmeye devam ediyor ve umutla bekliyoruz yeşerecek olan hayatı. Geçmiş yıllarda “İş Kazaları Kader Değildir! İşçi Ölümünü Durduralım!” kampanyasını başlatmış ve tüm emekçileri aktif olarak desteğe çağırmıştık. O dönemde bu çalışmalarda yer alan bir UID-DER'li olarak, işçi cinayetlerine karşı bir duyarlılık oluşturmaya çalışıyor ve sönen onca hayatlardan en azından birinin sesi olmaya çalışıyordum. Evet, o dönem birinin sesi olmaya çalışıyordum ama o ailelerden herhangi birinin içindeki ruh halini

derinden hissetmek bambaşka bir şey olsa gerekti.

Bir akşam yemeğinde telefon çaldı. Telefonun öteki ucunda bir ses... Ağlayarak bir şeyler anlatmaya çalışıyor. Tek anlayabildiğim ve aynı zamanda duymak, inanmak istemediğim şey “abimiz öldü” oluyor. Donuyorum, hiçbir şey hissedemiyorum. Pencereden dışarı bakıyorum. “Nasıl olur, daha dün konuşmuştuk oysa” diye kendi kendime bir şeyler mırıldanabiliyorum sadece. Sonra, sonra aklıma yengem geliyor, bıraktığı çocukları geliyor ve gözyaşlarımı tutamıyorum. Aramızdaki mesafeyi düşünüyorum...1500 km. Oraya vardığımda defnetmiş oluyorlar, yetişemiyorum. Evin eşliğinden içeri girince bir başka abimi görüyorum, boğazım düğümleniyor, ağlıyoruz. Her kime sarılıyorsam bir süre ağlıyoruz birlikte, sonra bir başkasına sarılıyorum... Annemin feryadı, gözyaşları, gözümün önünde yaktığı Kürtçe ağıtlar... Bu satırları yazarken bile hâlâ kulaklarımda çınlıyor feryatları. Sonra olayın nasıl geliştiğini öğreniyorum. Trafik kazası diyorlar. Akşam mesai bitiminde servis, işçileri alıp eve getirdiği esnada aracın tekeri patlıyor. Sonrasında kararın hayatlar, dul kalan eşler, yetim kalan çocuklar... Kazayı hafif sıyrıklarla atlatan biri anlatıyor: “Araç sadece 10 kişiyi alabiliyorken, işyeri sahibi 17 kişiyi bindirdi. Geç gelen servisin gecikmeyi telafi etmek için yaptığı şey ise aşırı hız oldu.” Sonuç; abimle birlikte iki kişi hayatını kaybetti. Hayatını kaybedenlerden biri ise daha yeni işe başlamış olan 14 yaşındaki bir kız çocuğu... Sonra aklıma rakamlar geliyor; yüzlerce insana mezar olan kömür madenleri, bodrumlarda katledilirken çöğleklerini işittiğimiz canlar, Akdeniz'de kaybedilen onca insan... Rakamlar soğuktur, oysa yansıması ve her aileye etkisi ise yakan bir ateş.

“Kader” diyorlardı bizimkiler de, böylesi zamanlarda çaresiz hisseden herkes gibi. Oysa başka türlü mümkünü yaşamın. “İş Kazaları Kader Değildir! İşçi Ölümünü Durduralım!” kampanyasını hatırladım, evet kader değildi bu. İnsanın yaşamını tasarsız ve kedersiz güzel günlerle geçirmesi mümkünken payına düşenin çirkinlik, keder ve gözyaşı olması.

Güzelliği üretirken çirkinliğe reva görülmek ne acı. Elbette içinde yaşadığımız koşullar, başımıza gelenler bizleri umutsuzluğa sürüklemek şöyle dursun daha da öfkemizi bilemektedir. Sevdiklerimizi bizlerden koparan, yeryüzünü adeta bir cehenneme çeviren namussuz düzen, öyle ya da böyle, er geç yıkılmaya mahkûmsun! ■

70 milyon insan öldü İkinci Dünya Savaşında. Bunların çoğu daha gencecikti. Bu kanlı savaşın temel nedenlerinden biri büyümek isteyen açgözlü Alman kapitalistleri ve Hitler'di. Hitler, milliyetçiliği ve savaşı kışkırtıyor, örgütsüz kitleleri peşinden sürüklüyordu. Milyonlarca Alman, başta iş ve refah umuduyla büyük Almanya düşüne ve bu kanlı savaşa destek verdi. Ama sonuç sadece acı, ölüm ve yıkım oldu. Milyonlarca ana ölen evladına ağladı. Alman işçi sınıfının şairi Bertolt Brecht, anaların pişmanlık ve acı dolu ağıtlarını bir daha analar evlatlarını ölüme yollamasın diye dünyanın tüm analarına duyurdu.

Bir Alman Anasının Ağıtı

Bu çizmeleri bendim sana giy diyen, oğlum,
bu haki gömleği bendim sana giy diyen.
Nerden bilecektim bu kara günleri göreceğimi,
bilseydim, "giydirmem" derdim, "giydirmem,
asın beni" derdim, daha iyi.

Elini göürdüm hani ben senin, oğlum,
"Hayl Hitler!" diyerek kaldırdığın elini,
Hitler'i selamladın diye, nerden bilecektim,
kuruyacağını bir gün elinin.

Duyardım oğlum, söz ettiğini senin
üstün bir ırktan.
Nasıl varacaktım farkına, nerden bilecektim, nerden?
Cellâdıymışsın meğer sen kendinin.

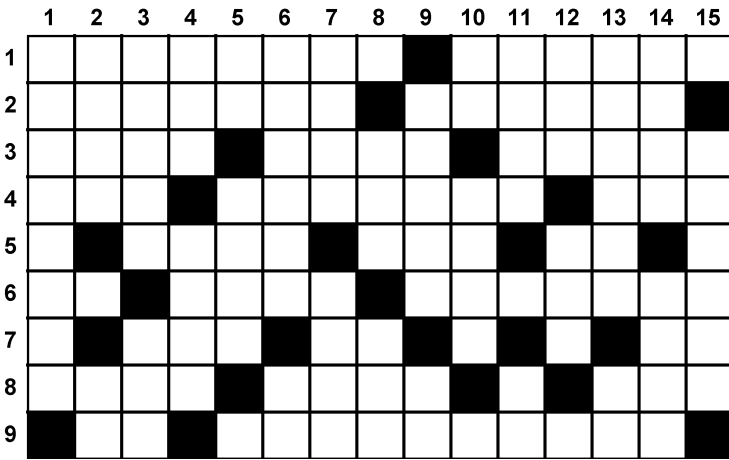
Gittiğini göürdüm senin, oğlum,
uygun adımla Hitler'in ardından.
Nerden bilecektim, onu izleyenin
artık bir daha geri dönmeyeceğini.

Bana derdin ki oğlum, derdin ki: "Almanya
gelecek bir gün tanınmaz hale."
Nerden bilecektim oğlum, bu yerin -nerden bilecektim-
küller ve kanlı taşlar arasında kalacağımı böyle.

Haki gömlek vardı her zaman sırtında senin.
Giyme şu gömleği demedim sana, demedim, oğlum.
Bu günleri göreceğimi bilmiyordum, ne yapayım,
sana o gömleğin kefen olacağını bilmiyordum.

Bertolt Brecht

İŞÇİNİN BULMACASI

Soldan Sağa

1. Emretme, yaptırma gücüne sahip olan kimse. Faşizm yanlısı.
2. Zihinde canlandırılan biçim. Uyak.
3. Nispet. İkiyüzlülük. Isı etkisiyle katıdan sıvıya geçme.
4. Meyvenin kurutulmuşu. Güvenlik. Çoğul eki.
5. Asacak. Ördek sesi. Matematikte sabit bir sayı.
6. En kısa zaman. Pamuklu kumaştan yapılan yatak örtüsü. Hayatı boyunca birçok sıkıntı ve üzüntü çekmiş kimse.
7. Bir tür alkollü içki. Nazi hücum kıtası. Endonezya'nın plaka kodu.
8. Bayındırlık. Denizlerde yaşayan, dişsiz, büyük bir balık. Takım.
9. İnce urgan. Tarihsel "...". Gericiliğe, baskılara, ümitsizliğe inat mücadele-

yi büyütme devam edebilmek.

Yukardan Aşağıya

1. Hükümdarın, bütün siyasal kudreti elinde bulundurduğu yönetim biçimi.
2. Bağ budamaya ya da ağaç kesmeye yarayan, eğri bir çeşit bıçak. Bir nota.
3. Japonya'da bir kent. Ayakların yürürken çıkardığı ses.
4. Nazım Hikmet'in soyadı. İdman.
5. İridyumun simgesi. Rus işçi sınıfının 1917'de devrimle iktidarı aldığı ay.
6. Bahçivanlıkta toprağın taşını ayıklamak için kullanılan araç. Dünyanın uydusu.
7. Güvenli. Kadim.
8. Bir dişli çarkta veya bir vidada iki diş arasında kalan çukur bölüm. Anayasa Mahkemesinin kısaltması.
9. Yer kabuğunun maddesi. İskambilde birli.
10. Bir nota. İşçilerin oluşturduğu takım.
11. Büyük felaket. Utanma duygusu.
12. Ayrın içinde ekmek ezilip üstüne yağ dökülerek yapılan bir çeşit yemek. Yenilgiyi kabul sözü.
13. Lütuf. Boru sesi.
14. Uzak. Bir meyve.
15. Belli iki yer arasında gidip gelebilme, ulaşım, muvasala.

Geçen Ayın Çözümü														
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	D	E	R	S	A	A	D	E	T	T	A	K	A	T
2	E	M	A	Y	E	A	R	A	L	I	K	L	R	
3	M	I		T	A	N	G	R	A	M	A	T	A	
4	O	S	L	O	Ş	İ	A	A	S	T	I	M		
5	K	Y	O	T	O	H	N	A	R	A	V			
6	R	O	T	A	B	A	E	Y	A	R	M	A		
7	A	N	K	O	R	V	E	T	A	T	O	Y		
8	S	E	R	Ü	S	V	E	T	K	O	D			
9	İ	Ğ	N	E	T	A	Ç	K	A	P	I	A	D	

İşçilerin Sordukları/52

Hükümet Bireysel Emeklilik Sistemini (BES) yasalaştırdı. 1 Ocak 2017'den itibaren geçerli olacak BES, işçiler için ne getirip ne götürüyor?

BES kimleri kapsayacak, nasıl işleyecek?

BES, kamuda ve özel sektörde 50'den fazla çalışanı olan tüm işyerlerinde 45 yaş altı çalışanların tamamını zorunlu ve otomatik olarak kapsayacak. Devlet sistemde kalanlara bir kereye mahsus olmak üzere bin lira katkı verecek. Kendi hesabına çalışanlar, serbest çalışanlar ve ücretsiz aile işçileri (aynı ailede yaşayan ve aralarında akrabalık ilişkisi bulunan kişiler, daha çok tarımda çalışanlar, ev emekçisi kadınlar) zorunlu BES kapsamında olmayacaklar. BES'e giriş tarihinden itibaren en az 10 yıl sistemde kalan ve 56 yaşını dolduranlar ödedikleri paranın geri ödemesini alabilecekler.

BES işyerlerinde nasıl uygulamaya konulacak?

İşçi, patron tarafından bir sigorta şirketinin emeklilik planına dâhil edilecek. Patron istediği sigorta şirketiyle anlaşma yapabilecek. İşçiler, patronun sözleşme yaptığı bireysel emeklilik şirketi üzerinden sisteme girmek zorundalar. Çalışandan yapılacak kesinti, prime esas brüt kazancının yüzde 3'üne karşılık gelen tutar olacak. Bu da asgari ücretli işçi için 49 lira demek. Bu oranı iki katına kadar arttırmaya, yüzde bire kadar azaltmaya veya katkı payına maktu limit getirmeye Bakanlar Kurulu yetkili olacak. Ücreti daha yüksek olandan daha fazla kesilecek. Patron, işçiden yapılan bu kesintiyi zamanında şirkete aktarmaz veya geç aktarırsa, çalışanın birikiminde oluşan parasal kayıptan sorumlu olacak.

Zorunlu BES'ten ayrılmak mümkün mü?

Çalışan, BES planına dâhil olduğunun kendisine bildirildiği tarihten itibaren 2 ay içinde sözleşmeden vazgeçebilecek. Bu durumda, yapılan kesintiler 10 işgünü içinde çalışana iade edilecek. İki aylık süre dışında da çalışanlar bireysel emeklilik sisteminden istediği zaman ayrılabilir. Ancak bu durumda devlet katkısını alamayacak. BES ile ilgili çıkan haberlerde "isteyen kolayca çıkabilir" deniliyor. Oysa BES şirketleri patronlar tarafından seçileceği için sistemden çıkmak söylendiği gibi "kolay" olmayabilir. İşçilerin patronun BES şirketiyle yaptığı sözleşmeye karşı çıkması oldukça zor. Sendikasız işçiler için bu daha da zor olacaktır. Çalışanların bir bölümü çıkış işlemleriyle uğraşmak istemedikleri için istemeden de olsa sistemde kalacaklardır. Dolayısıyla iki ay içinde ayrılma imkânı çok kez kâğıt üzerinde kalacaktır.

Zorunlu BES kesinti oranı ne kadar olacak?

Zorunlu BES uygulamasında, işverenin herhangi bir katkısı olmayacak. Çalışanlardan sosyal güvenlik primine esas brüt kazançlarının %3'ü oranında kesinti yapılacak. Böylece çalışanların sadece çıplak net ücretleri değil, ikramiye ve sosyal ödenekleri de dâhil brüt ücretleri %3'lük BES kesintisine tâbi olacak. Örneğin şu anki asgari ücrette göre bir hesaplama yapmak gerekirse, asgari ücretin brütü AGİ dahil 1647 liradır. Bunun %3'ü ise 49,41 lira yapmaktadır. Buna göre asgari ücretle çalışan bir işçiden her ay 49,41 liralık kesinti yapılacaktır. Bir başka örnek olarak ise brüt ücreti 2500 lira olan bir işçiden her ay için 75 liralık BES kesintisi yapılacaktır. Prime esas kazanç dikkate alındığı için, ikramiye gibi hakların alındığı ay kesinti miktarı daha da artacak.

BES ile "ikinci emeklilik" veya "çifte emeklilik" mümkün mü?

BES'in "çifte emeklilik" veya "ikinci emeklilik" hakkı sağladığı söyleniyor. Oysa BES'te bildiğimiz anlamda bir emeklilik söz konusu değil. BES'e giriş tarihinden itibaren en az 10 yıl sistemde bulunan ve 56 yaşını dolduranlar ödedikleri anaparayı, devlet katkısı ve bunların geri ödemesini alabilirler. BES'te bu uygulama hatalı veya kasıtlı bir şekilde "emeklilik" olarak adlandırılmaktadır. BES bir sosyal sigorta programı değildir.

BES'ten alınan emekli maaşı kamu emekli aylığı ile karıştırılmamalıdır. Kamu emekli aylığı ömür boyu verilirken BES aylığı belirli süre verilir. Bu aylığın miktarını ve ödeneceği süreyi belirleyen şey, emekli olmadan önce ödenen toplam prim miktarıdır. Ayrıca kamu emekli aylığı kişinin vefatı halinde eş ve çocuklara kalırken, BES'te sadece ödenmeyen kısım varislere verilir.

BES'te biriktirilen fonların garantisi var mı, sistemi kim denetleyecek?

Zorunlu BES uygulamasında, çalışanın piyasa şartlarında uğrayacağı herhangi bir zararın karşılanması için hazine ya da devlet garantisi düzenlenmedi. Olası bir ekonomik krizde bu fonların zarar etmesi ya da batması durumunda çalışanların birikimleri buharlaşmış olacak. BES'in denetimi işçilerin, sendikaların katılımından uzak, sadece devlet kurumları tarafından yapılmaktadır. İşçilerin denetiminde olmayan her fon patronlar tarafından yağmalanacak bir birikimdir. ■

“Ne Alâkası Var?”

“Ne alâkası var?” Bu cümleyi çok sık duyuyor, çok sık kullanıyoruz. Bazen tepkimizi belli etmek için, bazen yanımızdakine “söylediğin doğru değil” demek için. Ama ya anlamak için? Bu soruyu, toplumda olan biteni, yaşadığımız sorunların altında yatan nedenleri anlamak için soruyor muyuz? Çünkü bize ilişkisiz gelen pek çok olay/mesele arasında bir bağ var.

Meselâ geçtiğimiz günlerde bir beton mikseri aşırı hız yaparak yol kenarında çalışan işçileri ezerek öldürdü. Pek çok insan olayı duymadı. Duyanların pek çoğu “takdiri ilahi” dedi geçti. Bir kısmı mikserin şoförüne lanetler yağdırdı. Ama gerçekten çok az insan şunları düşündü: Türkiye ekonomisi büyüyor ve dünyanın en büyükle-ri arasına yerleşiyor. İnşaat sektörü bu büyümede çok önemli bir rol oynuyor. Hızla büyüyen bu sektörde inşaat patronları çok büyük paralar kazanıyorlar. Peki, nasıl sağlıyorlar bu kazançları? Kârlarını büyütme için kullandıkları malzemeleri ve işçiliği son derece ucuz tutarak. Yani beton ucuz gelmeli. Beton mikserini kullanan işçi de dâhil inşaat işçileri en kısa zamanda en fazla işi yapmalı.

İnsanlar ilk elden beton mikserinin şoförünü hatalı bulurlar. Peki, asıl suçlu gerçekten de beton mikserinin şoförü mü? Acaba “trafik canavarı”nı yaratan başka bir el mi var arkada? İşler baş döndürücü hızla yapılırken, işçilere gerekli eğitimin verilmemesi, gerekli iş güvenliği önlemlerinin alınmaması ve gerekli denetimlerin yapılmaması ne anlatıyor bize? Ya da şöyle soralım: İşçi ücretlerini düşük tutan, işçilere dinlenmek için zaman bırakmayan, karayollarında işçileri güvenlik önlemleri olmadan çalıştıran patronlar suçlu değil mi? Patronların usulsüzlüklerine **göz yuman, denetlemeyen** ve hatta iş güvenliği yasalarının kimi maddelerini erteleyerek onların önünü açan hükümet suçlu değil mi? Her ay 150 işçi iş kazalarında yaşamını kaybediyor ama ekonomi ve patronların sermayesi büyüyor. Sonra da hükümet kalkıp “ekonomi büyüyor, Türkiye büyük güç olacak” diyor. Patronlara yeni pazar ve yatırım alanı bulmak amacıyla Ortadoğu’da savaş çılgınlıkları atıyor, askeri Suriye’ye sürüyor. Bunun üzerini de milliyetçilikle kapatıyor.

İşte, beton mikserinin işçileri ezerek öldürmesi ile ucuz

işçiliğin, ucuz işçilikle ekonominin büyümesinin, ekonominin büyümesi ile savaşların birbiriyle böyle kuvvetli bir alâkası var!

Bir örnek daha verelim. Hükümet **kıdem tazminatını** fona devredeceğini ve bununla hem işçileri hem de patronları memnun edeceğini söylüyor. Sormak gerekmez mi? “Yahu patronlarla işçilerin çıkarları bu kadar zıtkan bu uygulama iki tarafı da nasıl memnun edecek?” İşverenler ister ki bir kuruş kıdem tazminatı vermeyeyim, işçi ister ki tazminatımı alayım da işsizken zorda kalmayayım, ihtiyaçlarım için kullanayım. Peki, aslında hükümetin patronların arzularını yerine getirdiği, patronlarla birlikte hareket ettiği, ama işçilere yalan söylediği neden kavranamıyor? Neden işçiler bu yaman gelişkiyi görmüyorlar? Neden hükümetin propagandalarına kanıyorlar?

Aslında bunun nedeni çok basit. Yaşadığımız dünyanın kapitalist efendileri, sermaye sınıfıdır. İşçiler **sömürünün nereden kaynaklandığını ve çözümün nerede olduğunu** görmesinler diye, patronlar her türlü hileye başvuruyorlar. Çok çalışan, hep susturulan, işsizlikle-açlıkla korkutulan işçiler düşünmeyi, doğru sorular sormayı öğrenemiyor. Olaylar münferit, tesadüf, gelip geçici ya da kader olarak görülüyor. Meselâ iş kazalarında ölümler düzenli olarak artarken, bunun nedenlerini düşünmesi engellenen işçiler, bu ölümlerin kader olduğunu zannetmeye devam ediyorlar. Neden bu kaderin gelip hep işçileri bulduğunu, önlem alınsa işçilerin ölmekten kurtulup kurtulmayacağını sormuyor, düşünmüyorlar. Patronların nasıl olup da işyerlerinde işçilerin canını korumak için sadece “kadere güvendiğini”, önlem almadan işçi çalıştırma hakkını kendilerinde gördüklerini sorgulamıyorlar.

Oysa biz işçiler insanız ve en büyük yeteneğimiz düşünebilmek. Patronlar düşünme yeteneğimizi elimizden almasalar, bizi körleştirmeseler ekmeğimizi küçültemezler, canımızı yakamazlar, bizi sömüremezler. O halde kardeşler, gelin şu “ne alâkası var” sorusunu daha doğru yerlerde, daha doğru şeyler için soralım. Çünkü yaşadıklarımız arasında “alâkanın” ne olduğunu anlamaya başladıkça yaşamımız da dünyamız da değişecek. ■

“Ne alâkası var” sorusunu daha doğru yerlerde, daha doğru şeyler için soralım. Çünkü yaşadıklarımız arasında “alâkanın” ne olduğunu anlamaya başladıkça yaşamımız da dünyamız da değişecek.

